

blevet bidraget af Staten dertil, og Bidraget er bleven forøget. Man har jo nok gjort den Indvending, at Bondestanden selv havde Midler til at kunne opretholde de Anstalter, som nu engang ere komne istand, men man maa dog vel erindre, at for de fleste andre Stænder bliver Underviisningen paa en ganske anden Maade understøttet end for Bondestanden, og man maa tillige erindre, at Bondestanden har hidtil kun høvt liben Leilighed til at lære at kjende, hvad Dplysning er og hvad enhver Dplysning har at betyde, saa at man jo endogsaa maa forundre sig over, at Bondestanden kan have en Interesse for, at den opvoxende Ungdom skal bedre oplyses, end den selv i sin Tid er bleven det. Underskøttelsen har tidligere været 3000 Rd.; efter et Forslag, som jeg fremkom med i forrige Session, blev den forøget i indeværende Finantsaar til 5000 Rd. Jeg for min Part anseer dette Tilskud af Statskassen for endnu at maatte være utilstrækkeligt, da det ikke staaer i Forhold til det private Bidrag, som ydes til bemeldte Skoler, og det er dog egentlig væsentligt dette Moment, som er kommet i Betragtning ved Tilskudet til andre private Instituter. Det har derfor forundret mig, at vi ikke have seet i Finantsloven foreslaaet fra Ministeriet noget større Tilskud, og Stillingen bliver jo ogsaa, om den nye Lov om Almueskolevæsenet bliver vedtaget, omtrent den samme, det vil sige, derefter skal Bidrag, som ydes til Bondehøiskolerne, gives til Skolefonden, og derfra skal Skoledirectionen og Skoleraadet igjen uddele dem, men de faae jo paa denne Maade vanskeligt Mæde at uddele, end der hidtil har været at uddele.

Fra Finantsudvalget blev der forlangt Dplysning om Fordelingen af de Bidrag, som tidligere have været tilstaaede til Bondehøiskolerne, og der blev meddeelt Dplysninger om Fordelingen af Bidragene for Aarene 1854 og 1855. Bidraget var dengang 3000 Rd.; deraf var blevet uddeelt 2775 Rd. I disse Dplysninger staaer der imidlertid Intet anført som Motiv til Uddelingen; derimod staaer der anført Elevernes Antal, og som Følge deraf maa man antage, at Elevernes Antal skulde være et væsentligt Moment ved Summernes Fordeling; men naar man imidlertid efterseer, hvor-

ledes Fordelingen har fundet Sted mellem de forskellige Skoler, saa viser det sig dog, at det ikke har kunnet være Tilfældet. Der har ialt været 187 Elever, og der er blevet fordeelt 2,775 Rd., altsaa omtrent 15 Rd. paa hver Elev. Den første Skole, som staaer nævnt, er Hindsholm i Sorø Amt, med et Antal af 51 Elever; det er den, som har det største Elevantal; den har faaet et Tilskud af 300 Rd., altsaa neppe 6 Rd. pr. Elev. Derimod har Kraiberg i Viborg Amt, med 6 a 8 Elever, faaet et Tilskud af 375 Rd., som altsaa, dersom Elevernes Antal er 6, bliver 62½, og dersom det er 8, bliver 46¾ Rd. Altsaa heraf kan man see, at Elevantallet har ikke været det Overveiende; men hvad der nu har været det overveiende Moment, kunne vi altsaa efter disse Dplysninger aldeles ikke see. Jeg vilde derfor stille den Forespørgsel til den ærede Minister, om han vil forklare os, efter hvilke Regler disse Bidrag hidtil have været uddeelte, og om de samme Regler fremdeles skulle følges, og ligeledes, om han anseer de 5000 Rd. for et tilstrækkeligt Tilskud.

Der er fremdeles et andet Punkt, som jeg vil berøre ved denne Sag. Den Skole, som staaer for det største Tilskud, nemlig 600 Rd., er Rødding i Haderslev Amt. Jeg for mit Vedkommende sætter megen Priis paa Rødding Høiskole og skal langt fra være imod, at vi ogsaa af Kongerigets særegne Finantser skænke et Bidrag til Rødding Skole, men jeg kan dog ikke troe, at vi for Østertiden kunne betragte den som hørende til de Bondehøiskoler, der kunne komme ind under Kongerigets særlige Finantslov, og jeg maa bemærke, at Pengene til Rødding Skole kunne heller ikke fordeles paa den Maade, som der er foreslaaet i Lovforslaget om Almueskolevæsenet, thi derefter skal det gives til Skolefonden, men Cultusministeriet for Kongeriget kan ikke sende til en Skolefond i Haderslev Amt, førend en lignende Lov der er emaneret.

Broberg: Jeg vil nødig trætte det ærede Thing med at tale om Statistporten ved Sorø, men det maa dog være mig tilladt med et Par Ord at gjøre opmærksom paa, at der i Udvalget, hvorfra jeg ogsaa har den Ære at